

Список бібліографічних посилань

1. Науково-практичний коментар Закону України «Про Національну поліцію» / кол. авт. ; кер. авт. кол. Т. П. Мінка. Дніпро : Дніпропетровськ. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 480 с.
2. Лопатинська І. С. Соціально-психологічна адаптація курсантів – передумова успішної професійної діяльності // Психологічні засади забезпечення службової діяльності працівників правоохоронних органів : матеріали І Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Кривий Ріг, 15 лют. 2018 р.) / МВС України, Нац. поліція України, Донецьк. юрид. ін-т. Кривий Ріг, 2018. С. 394–396.
3. Штепа О. С. Трансформація особистості у тренінгах особистісного зростання та способи її вимірювання. *Практична психологія та соціальна робота*. 2004. № 3. С. 53–57.
4. Твердохлебова Н. М. Психологічний супровід особистісних трансформацій правоохоронців на етапі професійного навчання // Психологічні засади забезпечення службової діяльності працівників правоохоронних органів : матеріали І Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Кривий Ріг, 15 лют. 2018 р.) / МВС України, Нац. поліція України, Донецьк. юрид. ін-т. Кривий Ріг, 2018. С. 408–409.
5. Шинкаренко І. О. Психологічна готовність курсантів та студентів вишу зі специфічними умовами навчання до професійної діяльності Психологічні засади забезпечення службової діяльності працівників правоохоронних органів : матеріали І Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Кривий Ріг, 15 лют. 2018 р.) / МВС України, Нац. поліція України, Донецьк. юрид. ін-т. Кривий Ріг, 2018. С. 430–432.

Отримано 28.02.2020

УДК 342.72:305-055.2

Любов Сергіївна ПРОЦИК,

*науковий співробітник науково-організаційного відділу
Державного науково-дослідного інституту МВС України (м. Київ),
кандидат психологічних наук*

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ УЧАСТІ ЖІНОК У МІЖНАРОДНИХ І НАЦІОНАЛЬНИХ ЗАХОДАХ ЩОДО МИРУ ТА БЕЗПЕКИ

Розглянуто етапи відбору до миротворчих місій, яка визначена керівними документами ООН та МВС України. Зазначено особливості участі України у міжнародних та національних заходах щодо дотримання миру та безпеки. Проаналізовано гендерні аспекти залучення жінок-правоохоронців до миротворчих місій та запропоновано шляхи розширення їх участі.

Зважаючи на ключову роль жінок у процесах установаження миру, резолюція Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» підкреслює необхідність всебічного сприяння їх повноцінній реалізації. Зокрема однією з цілей її імплементації визначено розширення рівноправної участі

жінок у миротворчій і 162ез пековим162й діяльності. Врахування важливості наведеного підтверджується Національним планом дій з виконання цієї резолюції, що передбачає до 2020 року збільшення їх кількості у міжнародних миротворчих операціях, переговорних групах, багатосторонніх заходах щодо протидії зовнішнім та внутрішнім 162ез пековим викликам та загрозам до 30 % [1].

Кожен працівник поліції чи військовослужбовець Національної гвардії України (НГУ) за власним бажанням має змогу стати кандидатом для участі у міжнародних операціях із підтримання миру і безпеки за дотримання певних умов: 1) вік – не молодше 25 років, практичний досвід роботи – не менше 5 років; 2) навички водіння повнопривідного автомобіля (наявність посвідчення водія категорії «В», мінімальний водійський стаж – 2 роки); 3) знання англійської або французької мови на високому рівні; 4) навички роботи з комп'ютерною технікою на рівні користувача (складання документів, Internet, e-mail). Далі передбачено комплексне оцінювання кандидатів згідно з вимогами ООН до учасників міжнародних операцій із підтримання миру і безпеки. Термін перебування в місії не менше 1 року. При цьому для кандидатів жіночої та чоловічої статті встановлені однакові нормативи та критерії оцінювання [2].

Україна більше 17 років бере участь у міжнародних операціях із підтримання миру і безпеки. За цей період більш ніж 2 000 працівників МВС України були учасниками відповідних заходів під егідою ООН, ОБСЄ та ЄС у 11 країнах світу. На сьогодні у міжнародних операціях із підтримання миру і безпеки беруть участь 40 представників МВС, з яких 27 поліцейських (з них 4 жінки) та 13 військовослужбовців НГУ.

Слід підкреслити, що Україна – єдина країна серед держав-партнерів НАТО, яка брала участь в усіх основних операціях та місіях Альянсу. Проте спостерігається постійне зменшення кількості миротворців-представників правоохоронних органів України. Якщо у 2014 році в місіях під егідою різних організацій брали участь 88 правоохоронців, то у 2017 році їх було тільки 48.

Основні завдання, які виконує національний персонал під час перебування у складі міжнародних операцій із підтримання миру і безпеки: надання консультативних послуг у галузі правоохоронної діяльності (зокрема створення або реформування місцевих органів та підрозділів поліції); організація добору та підготовки кадрів для місцевих правоохоронних органів; нагляд за дотриманням прав людини згідно з міжнародними нормами (зокрема на територіях таборів внутрішньо переміщених осіб), а також захист цивільного населення; безпосереднє виконання функцій із підтримання правопорядку і боротьби зі злочинністю; надання гуманітарної допомоги; забезпечення дотримання умов мирних угод тощо.

На період з 2014 по 2019 роки у складі національного персоналу МВС України у міжнародних операціях із підтримання миру і безпеки перебувало 20 жінок-правоохоронців, нині у резерві – 8 жінок, що становить 11,8 % від загальної кількості. Отже, нечисленну представленість жінок у заходах щодо підтримання миру і безпеки можна пояснити тим, що кількість жінок у Національній поліції та Національній гвардії становить доволі невелику частку – 22,7 % та 11,4 % відповідно, а середній показник по МВС України загалом – 23,5 %.

Таким чином, необхідно приділити значну увагу питанням збалансування кадрової комплектації МВС України, що сприятиме: підвищенню загальної професійної ефективності; оптимізації системно-структурної організації; узгодженню координаційного впорядкування та налагодженню функціональної взаємодії; розкриттю і розширенню спектру потенційних можливостей персоналу; досягненню необхідного кваліфікаційного рівня комплексної службової підготовки; вдосконаленню якості управлінської ланки, а також забезпеченню відповідності високим світовим стандартам і дотриманню вимог міжнародного законодавства (зокрема резолюції Ради Безпеки ООН 1325 та Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок).

Для вирішення окресленої проблематики необхідно поліпшити умови служби для жінок у зазначеному напрямі, а саме:

- забезпечити максимально повне дотримання національних та міжнародних правових норм і стандартів, які стосуються прав і захисту жінок;
- впровадити належну процедуру для найму та просвітництва щодо подолання гендерних стереотипів і дискримінації у системі МВС України;
- розробити навчальні програми для розвитку управлінського потенціалу жінок із метою створення необхідних умов для можливості обіймати керівні посади;
- забезпечити ефективність функціонування механізмів реагування на скарги у разі отримання інформації про дискримінацію, сексуальні домагання, сексуальне та інші форми насильства;
- враховувати потенційні наслідки дискримінаційних інцидентів із тим, щоб упровадити систему відповідних превентивних заходів;
- враховувати гендерні аспекти при призначенні на посади спеціальних представників з особливими повноваженнями та дорученні відповідальних завдань миротворчого характеру;
- запровадити дієвий механізм стимулювання та заохочення ініціатив, що гарантують захист і максимально повну участь жінок у міжнародних заходах із підтримання миру і безпеки;
- сприяти створенню позитивного іміджу жінки як офіційного представника у справах, що стосуються національних і міжнародних багатосторонніх заходів із підтримання миру та безпеки.

Крім того, для забезпечення ефективності місій необхідно враховувати важливість гендерної рівності й надавати жінкам і чоловікам однакові ресурси та можливості. Адже розширення участі жінок у правоохоронній та миротворчій діяльності не лише допомагає запобігати ескалації конфліктів і проявам насильства, а й вносить прогресивні зміни у систему правоохоронного сектору (тенденції відкритості, прозорості, співпраці, самовдосконалення тощо). Водночас розширення участі жінок у місіях може стратегічно поліпшити позиції української сторони в міжнародному процесі підтримання миру і безпеки, створити додаткові можливості для налагодження майбутніх взаємовигідних контактів та конструктивного співробітництва у країнах перебування нашого миротворчого персоналу, а також укріпити роль та значення нашої держави на світовому просторі як впливових миротворчих сил.

Список бібліографічних посилань

1. Про затвердження Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2020 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.02.2016 № 113-р // Урядовий портал : сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua/nras/248861725> (дата звернення: 26.02.2020).
2. Про участь національного персоналу в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки : Наказ МВС України від 31.07.2019 № 639 // ЛігаЗакон : сайт. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE34059.html (дата звернення: 26.02.2020).

Отримано 28.02.2020

УДК 159.9:351.743(477)

Олена Анатоліївна РІВЧАЧЕНКО,

*старший викладач кафедри юридичної психології
Національної академії внутрішніх справ (м. Київ),
кандидат юридичних наук*

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ГЕНДЕРНОЇ КУЛЬТУРИ ПРАЦІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

Присвячено розгляду питань психологічного забезпечення процесу формування гендерної культури працівників правоохоронних органів України. Зазначено необхідність створення цілісної системи гендерного навчання для персоналу правоохоронних органів на всіх етапах проходження служби.

Прийняття Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» від 8 вересня 2005 р. виступає підґрунтям формування гендерної культури в українському суспільстві, що є показником сучасного цивілізованого розвитку держави. Реформування